

DÉLMAGYARORSZÁG

79. évfolyam, 21. szám
1989. január 25., szerda

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEVED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 101 forint
Ára: 4,30 forint

A baktóiak csatornája

Hóolvadáskor, esős időben Baktó egy sártenger. Volt olyan időszak, amikor a kertek egy részét víz borította. Ez egy igen kellemetlen adottság, a mély fekvés miatt nehéz a csapadékelvezető-árokkaal egy túrhető talajvízszintet kialakítani. A problémát csak tetőzi, hogy mióta kiépült a vezetékes vízhálózat, a lakásokba bevezették a gázt, fűdősobák épültek, s egyre több a nagy vízfogyasztású automata mosógép, jelentősen megnőtt a szennyvíz mennyisége. Hiába épültek a tervezőknek mindenben megfelelő ülepítő-szikkasztó aknáknak, mivel azok teli vannak talajvízzel, funkciójukat sem láthatják el. Egy kiadós mosás utáni zuhanyozás ma is azt jelenti, hogy kibugyan a szennyvíz az aknákból. Könnyű elképzelni, hogy a környezetükben lévő gyümölcsfák, szőlőugasok, kerti vetemények mit szenvednek az itt lerakódó mosószertől, és egyébként a természetől idegen anyagoktól. Képletesen szólva az itt élő emberek a saját szennyvizükben tocsognak.

Újszegeden, a Tűzök utcában és környékén már elkészült a presskan, nyomott rendszerű szennyvízelvezetés. Egy itt élő embertől hallottam, hogy korábban errefelé is hasonló gondokkal küzdöttek. A már nem használt szikkasztóaknába is benéztem, s másfél-két méter mélységben pillantottam meg a talajvizet. Itt megoldódott a gond, de mi lesz Baktóban?

Különböző fórumokon felmerült, ha a tanácsnak nincs is arra pénze, hogy az egészét a saját pénzén megoldja, a lakosság önérejtéré támaszkodva, saját érdekében közműtársulatot hozhat létre. Egy két és fél éve ké-

Pénz és akarat

szült felmérés szerint a baktóiak 72 százaléka vállalja az áldozatot. Eszerint megindult a szervezés, elkészültek a tervek, s még kivitelezőt is kerestek. Tavaly év végén, amikor alá kellett volna írni a társulatba való belépést, csak a családok egyharmada állt kötelnek. A társulat megalakításához viszont az érdekeltek több mint felének egyező akarata szükséges. S hogy miért, e lemorzsolódás?

Ehhez a tervezett műszaki megoldás ad némi adalékot. A gravitációs, hagyományos csatornát a nagy mélység, a körtöltésen való áttemelés költsége miatt a számítások szerint nem tudták volna megfizetni az itteliek. A Délterv olcsóbb megoldást ajánlott. A nyomás alatti rendszerhez kisebb csőátmérő szükséges, kis mélységben vezethető, s körülbelül feléből kijön, mint a hagyományos. Csak-hogy itt egy-egy szivattyú köré általában négy családnak kell társulni, kis közösségként egyetérteni. Sokan nem akarták vállalni, hogy az ő kertjükön keresztül vezessen a szomszéd, s hogy náluk legyen a gyűjtőakna, és a szivattyú. Bonyolította a helyzetet, hogy a műszakilag legolcsóbbnak tűnő megoldás szerint minden második utcába került volna csatorna. Így a csatornával nem rendelkező utcák portái, ha a másik utca felőli végszomszéd megkötötte magát, s nem egyezett bele, hogy a kertje „felségterületét” megsértsék, kívül rekedtek volna. A

másik gond, senki sem tudta megmondani mennyibe is kerül mindez az ittlakóknak. Ugyanis az összeget az OTP előlegezi meg a társulatnak, s tizenöt éven keresztül kell részletekben visszafizetni. A kölcsön mértéke attól is függ, hogy különböző tanácsai és vizügyi támogatások mennyit tesznek ki az összegből, s mennyivel drágítja az alaposan megemelt hitelkamat.

Az ellentmondások láttán a napokban újra egyeztettek állásfoglalásukat az érintettek, s arra a megállapításra jutottak, bármily sok is a kérdőjel, mindenképp meg kell építeni a csatornát, az első ütemben a Vöröszászló utcáig. A városi tanács építési és közlekedési osztályának vezetője, Nagypál Miklós elmondta, hogy a drágulást nem szabad a lakosságra terhelni, ugyanúgy 40 ezer forintos érdekltségi hozzájárulással szervezzék, mint korábban Móravároson és Újszegeden. A különbözőzet a tanácsnak hozzá kell tenni, igaz erre legközelebb jövőre tudnak pénzt kiszakítani. Ennek ellenére ez az ígért olyan garancia, mellyel már most el kell kezdeni a megvalósítás érdemi munkáit.

Kovács Gábor, a Szegedi Vízművek és Fürdők főmérnöke elmondta, a vállalat a fejlesztési alapjából 2 millió forinttal járul hozzá a költségekhez. A szervezési és műszaki problémák kiküszöbölésére olyan döntés született, hogy a lakossági igények szerint, még ha ez így drágább is, minden utcában lesz csatorna, s az aknát, benne a szivattyúval, az utcán helyezik el. Így kevesebb lesznek az emberek egymás jóindulatára szorulva. Tehát ismét indulhat a szervezés, az aláírásgyűjtés a belépésre. A baktóiakon múlik most már, hogy a kifogások jelentős részének orvoslása után tényleg akarják-e, hogy megszabaduljanak legnagyobb gondjuktól, a szennyvíztől.

T. S. I.

„Meztelenek” a vetések

Téli szárazság

Hiányzik a téli csapadék, az ország jelentős kiterjedésű területein az ilyenkor szokásos nedvességtartalomnak alig fele van a talajban — ezt bizonyítja az Országos Meteorológiai Intézet mérése.

Az elmúlt hetekben, hónapokban jóformán alig kaptott nedvesség-utánpótlást a talaj. A vetések jelenleg is „meztelenül” telélnék, hótakarónak nyoma sincs a hártában. Az ősi vetésű gabonát ugyan a jelenlegi hőmérséklet nem veszélyezteti — az erős fagyok szerencsére eddig elmaradtak —, ám más lenne a helyzet, ha a megfelelő hőszigetelést biztosító bunda erős lehülés idején hiányozna a földkeről. Híján van a talaj a szükséges nedvességnek, ami — a mezőgazdászok szerint — tavasszal jelenthet majd gondot; akkor, amikor a növények fejlődésnek indulva a földből veszik fel a

szükséges vízmennyiséget. A mérések szerint az országban, a talaj felső félméteres rétegének feltöltődöttsége csak nagyon kevés helyen éri el a 70-90 százalékos arányt; a mezőgazdaságilag művelt területek döntő többségének a nedvességtartalma 70 százalék alatt van. Ez pedig jelentősen elmarad a sokéves átlagtól. A január vége felé elvárható 90 százalék feletti értékeket inkább csak a Bakony környékén és a Vértes térségében mutattak ki. Szeged—Szentes—Makó térségében 40-45 százalékos a vízkészlet. Az előrejelzések egyelőre nem sok jóval biztatnak, a következő napokban sem várható jelentősebb mennyiségű csapadék.

A mezőgazdászok szerint már nagy szükség lenne a vastag hóbundára, amely nemcsak védelmet jelentene, hanem segítené a talaj vízkészletének újratöltődését. (MTI)

Ülést tartott az MSZMP Politikai Bizottsága

A Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottsága kedden ülést tartott. A testület megtárgyalta a politikai nyilvánosságról és a tájékoztatási törvény politikai irányelveiről szóló előterjesztést. Megállapította, hogy a nyilvánosság kiteljesedése az utóbbi hónapokban egybeesett új társadalmi szervezetek, pártok, alterna-

tív tömörülések jelentkezésével, amelyek természetes igénye, hogy véleményükkel megjelenjenek az országos nyilvánosság és a tömegtájékoztatás fórumain. Az MSZMP-nek is határozott törekvése és érdeke, hogy nyilvánosságot kapjanak az alkotmánnyal és a törvényekkel nem ellentétes néze-

A Politikai Bizottság megvitatta az MSZMP sajtópolitikájának elveiről és a párt-sajtó fejlesztéséről szóló állásfoglalás-tervezetet, s e napirendhez kapcsolódva foglalkozott a Népszabadság helyzetéről, a lap feladatairól szóló jelentéssel, valamint a Társadalmi Szemle

(Folytatás a 2. oldalon.)

Akadályozta-e az igazgató a vizsgálatot?

Az elmúlt év végén bombaként hatott az a bejelentés, miszerint Szeged többszörösen kitüntetett vállalatánál, a Tisza Volánnál, mérleghamisítást követtek el, és így lehetővé vált, hogy egyes vezetők több százezer forintos prémiumot vegyenek fel. A népi ellenőrzés a vizsgálatot még a múlt év októberében megkezdte, és az ellenőrzést december 29-én fejezte be. Ugyanis az ellenőrök más bejelentést is feltérképeztek, nevezetesen a Volán egyik részlegének, a nemzetközi irodájának vezetői, megsértik a munkafegyelmet, a vezetők fizetése aránytalanul több, mint a fizikaiaké, szabálytalanul javítják a külföldi kamionokat, és túl drágán vásárolták a cég részére Békésszentandrason a horgásztanyát.

A szegedi népi ellenőrzési bizottság tegnapi ülésén összegezte a tapasztalatokat, és először azt tisztázta, igaz-e az a vélekedés, amely széles körben elterjedt, hogy az igazgató akadályozta volna az ellenőrök tevékenységét. A vizsgálatvezető Vályi László elmondta, hogy amikor tavaly októberében először mentek a Volánhoz, az igazgató, Kardos János betegszabadságon volt és Elő Elemér megbízott igazgató fogadta a népi ellenőröket a vállalat többi vezetőjének jelenlétében. Segítségét kérte a vizsgálat lefolytatásához. Bár már akkor is felmerült, hogy ez az időpont több szempontból a cégnek nem alkalmas a különböző dolgok felderítésére. Amikor egy későbbi alkalommal mentek a Volánhoz az ellenőrök és az anyagokat kérték, megkérdezték tőlük a vállalat alkalmazottait, hogy mit keresnek ott. Aztán kaptak egy telefont, hagyják abba a vizsgálatot. A tegnapi ülésen derült ki, hogy eközben a színtalalk mögött a szegedi ne elnök, Kalmár József és a megyei elnök, Kakuszi László között heves vita zajlott. A megyei elnök leállította a szegedi ne-vezető akcióját. Később Kakuszi úgy nyilatkozott — és ez a mai napig nem tisztázott —, hogy a vizsgálatot részlegesen és nem teljesen korlátozta. Mindenesetre a népi ellenőrök találkoztak egy olyan igazgatói levéllel, amely a Kakuszi-val való megbeszél-

és alapján arra hivatkozott, a Volán dolgozóinak nem kell mindenre válaszolniuk. Egyébként korábban a megyei ne-elnök azt állította, hogy ez a parancsa a vizsgálatnak csak egy részére terjedt ki. A tegnapi megbeszélésen egyébként szóba került, hogy egyéb, más módon is akadályozták az ellenőrzést.

Részt vett a tanácskozáson a Tisza Volán igazgatója, Kardos János is, aki közel három évtizede a Csongrád megyei ne tagja. Az ő „olvasztában” a történet a következőképpen hangzott el. A nyár közepétől november 1-éig nem dolgozott, szabadságon, illetve beteg volt. Amikor bement a hivatalába, meglepődött a népi ellenőrök jelenlétén és felhívta Kakuszi Lászlót, hogy tisztázza a körülményeket. Majd a jelenlévő népi ellenőröknek azt mondta, a vizsgálatl várjanak egy darabig, akik — az igazgató szerint — ezt úgy

továbbították a szegedi ne vezetőjéhez, Kalmár Józsefhez, hogy a direktor akadályozza az ellenőrök tevékenységét. Kardos elismerte, hogy vállalati érdekből kérte Kakuszi-tól a vizsgálatnak egy későbbi időpontra való halasztását. Az elnapolást nem azért szorgalmazta, mert félt volna a hiányszágok feltárásától.

Nos végül is az ellenőrök elvégezték munkájukat annak ellenére, hogy az akadályoztatás körülményei teljesen a mai napig nem tisztázottak. A vizsgálat szerint olyan dokumentumok nem kerültek elő, amelyek a vállalati eredmények tudatos manipulálását bizonyítanák. Am a különböző bizonylatok megbízhatatlansága kérdésessé teszi a mérleg valódiságát bizonyos területeken. Szintén nem vet jó fényt egy többszörösen kitüntetett cég munkájára, hogy az ellenőrzés alatt a Volán kintlévősege 73 millió forint volt. Etikailag kifogásolható az a tény, hogy a békésszentandrasi horgásztanyát, üdülőt mielőtt átadták volna a felújítás után, a vállalat igazgatója családjával együtt több napig használta. A direktor a 960 forintos üdülési díjat azért nem fizette be, mert egyrészt bagatellnek tartotta az összeget, másrészt a beosztottjai lebeszéltek a díj leszurkolásáról, de megígérték, hogy a tanácskozás után pótlólag kifizeti. Egyébként az igazgató határozottan állította, hogy az üdülőknek egyetlen kulcsa sincs a birtokában, és a vezetők nem használták tivornyákra a horgásztanyát. Ez az üdülő négyzetméterenként 39 ezer forintjába került a Volánnak, noha az ma is csak részben közművesített. Ugyanakkor egy szegedi összkomfortos új lakás ára négyzetméterenként 20-24 ezer forint... H. M.

Részvénytársaság bérlakások építésére

Újszerű vállalkozásokba kezd szociálpolitikai kiadásainak szintén tartására a Dunai Vasmű: bérlakások és szálloda építését tervezi, azok üzleti használat egy részét szociálpolitikai juttatásokra fordítja. Tóth Béla gazdasági igazgatóhelyettes az MTI tudósítójának elmondta, hogy hamarosan megalakul a Dunai Menti Regionális Lakásépítő Részvénytársaság, amelynek a tagjai között — az előzetes tárgyalások szerint — a Dunai Vasmű mellett ott lesz a Dunajvárosi Városi Tanács, az OTP, a Papíripari Vállalat és a BVM Dunajvárosi Gyára, valamint a 26-os Állami Építőipari Vállalat. A részvénytársaság 4 év alatt 600

összkomfortos 1-4 szobás, garázsos, bérelhető otthon felépítését tervezi. A lakásokat nemcsak a részvénytársaságba tömörült vállalatok, intézmények dolgozói bérelhetik majd ki, hanem meghatározott időre bárki, s 15 évi bennlakás után meg is vásárolhatja. A bérleti díj egy részét vagy egészét szociálpolitikai támogatásként — átvállalhatják a vállalatok is. A részvénytársaság megalakulást követően azonnal megkezd az építést, és jövőre már 150 összkomfortos otthont hoznak tető alá. A Dunai Vasmű szakemberei által kidolgozott lakáshoz juttatási koncepciónak több előnye van. A részvénytársaságba belé-

pett vállalatok tőkéje a vállalati vagyon része marad, s megőrzi az értékét. Lehetővé válik a lakásgazdálkodás javítása, az alerleti díjak letétele. A korábbiól a dolgozó juthat — előtakarékosági kötelezettség nélkül — korszerű otthonhoz. A szociálpolitikai juttatások szintén tartását segíti a Dunai Vasmű szállodájának a felépítése is. A nagyvállalat Dunaföldváron háromcsillagos tranzithotel építését tervezi. A szálloda működtetésével gazdaságosabbá válhat majd a vasmű munkásszállásainak és vállalati üdülőinek a fenntartása, a szálloda színvonalához már nem illő felszerelés egy részét ugyanis azokban tudják majd hasznosítani.